

оновлення підприємства.

Ефективне управління дебіторською заборгованістю являє собою цілісним процесом, що базується на концепції ефективного управління капіталом підприємства. Врахування зазначених чинників виникнення дебіторської заборгованості, моделі управління нею дозволить покращити фінансові показники діяльності підприємства та суттєво зменшити число збиткових вітчизняних підприємств.

Інформаційні джерела

1. Лисенко І. В. Управління дебіторською заборгованістю підприємства в контексті її обліково-аналітичного забезпечення / *Економіка і держава*. 2020. № 4. С. 12-18.

2. Лацик І., Віблей П., Коць О. Особливості управління дебіторською заборгованістю підприємства / *Галицький економічний вісник*. № 1 (74) 2022. С. 68-75.

УДК 368

О.В. Жилякова, канд. екон. наук, доц. (*ДБТУ, Харків*)

СУЧАСНИЙ СТРАХОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ В УМОВАХ ЗМІН

Значимою подією для фінансової системи України стало затвердження нової Стратегії розвитку фінансового сектору України до 2030 року, сфокусовану на спротив російській агресії та відновленні країни. Стратегія погоджена Радою з фінансової стабільності 19 липня 2023 року та замінила довоєнну Стратегію розвитку фінансового сектору України до 2025 року, враховуючи поточний стан фінансового сектору та виклики війни.

Візією цієї стратегії стало формування стійкого, ефективного, конкурентоспроможного, інтегрованого у міжнародний простір фінансового сектору України, здатного протистояти викликам, розвиватися та сприяти відновленню економіки України. Досягнення візії фінансового сектору України окреслено в місії, яка полягає у регулюванні фінансового сектору забезпеченні акумулювання, розподілу й обігу фінансових ресурсів на засадах фінансової стабільності та інклюзії, кібербезпеки та поширення новітніх технологій для сприяння відновленню економіки України та підтримки добробуту громадян. Серед стратегічних цілей зазначено макроекономічну стабільність, фінансову стабільність, робота фінансової системи на відновлення країни, надання сучасних фінансових послуг та інституційна спроможність регуляторів та ФГВФО.

Страховий ринок, як частина фінансового ринку, знаходиться під впливом негативних факторів, пов'язаних з війною та її наслідками та, як учасник небанківського фінансового сектору країни, активно задіяний у досягненні стратегічних ініціатив та цілей Стратегії розвитку фінансового сектору України. Вплив дестабілізуючих факторів відбиває зниження основних показників функціонування страхового ринку України починаючи з 2022 року.

Так, загальна кількість страховиків знизилась на більше ніж у 2 рази, а саме на 65 страхових компаній, з 155 на початок 2022 року до 90 у I півріччі 2024 року. Вихід страховиків з ринку в першу чергу пов'язано з впровадженням нових регуляторних вимог, посиленням вимог до їх платоспроможності. За результатами першого півріччя 2024 року 34 компанії порушували хоча б одну з вимог: до капіталу платоспроможності (SCR) та мінімального капіталу (MCR). Дві третини порушників відповідних нормативів надали НБУ плани відновлення діяльності та/або фінансування. Надалі страховики мають дотримуватися відповідних планів для поліпшення свого фінансового стану. Однак близько третини компаній-порушників вже покинули або завершують вихід з ринку добровільно (згідно з погодженими НБУ планами виходу з ринку) або виводяться з ринку примусово з огляду на неспроможність працювати за новими вимогами.

Останні три роки пов'язані для страхового ринку України не тільки протистоянням викликам війни, а й зі змінами, що пов'язані з реалізацією багатьох ідей Білої книги «Майбутнє регулювання ринку страхування», які націлені на забезпечення платоспроможності, стійкості та конкурентності ринку страхування в Україні з належним захистом прав споживачів послуг страхування. Також ринок очікує важливих та вкрай необхідних змін у законодавстві про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів.

У першому півріччі страховики життя та ризикові страховики були прибутковими, але активи страхового ринку знизилися у порівнянні з довоєнним станом.

Суттєво змінив умови роботи страховиків Закон України «Про страхування» від 18 листопада 2021 року, який було прийнято на заміну закону 1996 року та введено в дію з 01 січня 2024 року.

Законодавчі акти, направлені на імплементацію провідних директив Європейського Союзу, було розроблено здебільшого до початку війни, виконання вимог законодавства щодо капіталу, якості активів та платоспроможності для багатьох страховиків стало надважкою задачею під час війни. Вплив зазначених обставин на сучасний стан страхового ринку країни має двонаправлений характер, одночасно з очевидними позитивними наслідками впроваджень спостерігаються негативні наслідки. Так, вихід зі страхового ринку страховиків, що не відповідають вимогам та обмеженням та одночасний вплив дестабілізуючих факторів викликали наступні зміни на страховому ринку країни:

- зменшення кількості страхових компаній на 100 тис. населення та зниження цього показника більш ніж в 2 рази у порівнянні з середньоєвропейським його значенням;
- зниження кількості податкових надходжень від страхової галузі;
- зниження частка премій на страхування життя у загальному обсязі валових премій;

- постійне зниження одного з основних індикаторів розвитку страхового сектору в країні – показника проникнення страхування, що залишає Україну на останньому місці за цим показником серед країн Європи;
- вивільнення працівників у страховій галузі та зниження частки зайнятих у страхуванні до загальної кількості зайнятого населення.

Крім того, слід зауважити, що за період впровадження нової законодавчої бази функціонування страхового ринку відбулися зміни до Директиви Solvency II, які зменшують поточні надмірні вимоги до платоспроможності європейського страхового сектору, що в свою чергу дає можливість галузі забезпечити більший захист для громадян і підприємств, а також інвестиції в європейську економіку. Таким чином, новий закон «Про страхування» вже не відповідає в повній мірі оновленим принципам Директиви Solvency II.

Таким чином, для збереження фінансової безпеки страхового ринку та забезпечення його розвитку у майбутньому необхідні зміни стратегічних програмах розвитку з урахуванням впливу дестабілізуючих факторів, викликаних війною.

УДК 657.6:004.42

А.К. Кірсєва*, здоб. ОС «бакалавр» (ХНУ ім.Каразіна, Харків)

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

Штучний інтелект, зазвичай визначається як комп'ютерна технологія, що дозволяє робити щось, подібно до того, що робила б людина, але є технологією, що змінює наш світ та трансформує багато галузей. [1] Штучний інтелект має потенціал стати найважливішою та найвпливовішою інновацією, яку винайшли за всю історію людства. Приклади використання штучного інтелекту незліченні, зокрема в бізнес-середовищі. Отже, які використання може мати штучний інтелект в бухгалтерському обліку, і чи зможе він замінити людину?

Згідно з визначенням, даним у 1966 році Американською асоціацією бухгалтерів, бухгалтерський облік - це "процес виявлення, вимірювання та передачі економічної інформації для прийняття обґрунтованих суджень та рішень користувачами бухгалтерського обліку". [2] Моні Стівенс, завідувачка кафедри бухгалтерського обліку в Університеті Південного Нью-Гемпширу, поділила бухгалтерський облік на 5 галузей: облік витрат, фінансовий облік, судово-бухгалтерський облік, управлінський облік та податковий облік. [3] Ми хочемо проаналізувати ефективність штучного інтелекту в цих галузях.

Для цього ми надали приклади завдань для кожного виду бухгалтерського обліку штучному інтелекту ChatGPT-4, і оцінили його точність. ChatGPT - це

* Науковий керівник – І.А. Косата, канд. екон. наук, доц. (ХНУ ім.Каразіна, Харків)